

Vlaamse universiteiten en hogescholen raad

JAARVERSLAG 2016

VLUHR
RAVENSTEINGALERIJ 27, BUS 3 & 6
1000 BRUSSEL
02 792 55 00
INFO@VLUHR.BE
WWW.VLUHR.BE

Inhoudstafel

JAARVERSLAG 2016	1
Inhoudstafel	2
Inleiding	3
VLUHR-werking	4
Algemene Vergadering en Raad van Bestuur: samenstelling	4
Bestuurscomités: samenstelling	5
Balans en resultatenrekening 2015	6
Begroting 2017	6
Einde huurceel Ravenstein en huisvesting vanaf 2017	7
Gezamenlijke hoger onderwijsdossiers	9
Reprografie en auteursrecht	9
Kwaliteitszorgbeleid: Voorbereiding instellingsreview plus	9
Oriëntering	10
Learning outcomes	11
I&O-beleid	11
Kwaliteitszorg	12
Visitatieprocedure	12
Visitaties	12
Juridisch geschil VLUHR/VUB: visitatie rechten en notariaat	14
<u>Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking</u>	16
Brains on the move: financiering 2015-2016, 2016-2017	16
Brains on the move: bilaterale akkoorden, financiering	16
Brains on the move: eindverslagen	17
Flanders Knowledge Area: jaarverslag en jaarrekening 2015	17
Flanders Knowledge Area: ontslag voorzitter Algemene Vergadering	17

Inleiding

De VLHUR is in eerste instantie een overlegorgaan van universiteiten, hogescholen en associaties samen, maar ondersteunt tevens de uitwerking van gezamenlijke hoger onderwijsdossiers.

Zo heeft de VLUHR in 2016 een aantal bijzondere opdrachten op zich genomen. Vlaams minister van Onderwijs gaf de opdracht om een nieuw oriëntatie-instrument, met name Columbus te ontwikkelen. Bedoeling is om leerlingen inzicht te geven in hun studiekeuzeprocessen en dit proces te versterken door hun interesses, vaardigheden en kunde in kaart te brengen. Na een eerste proefdraai in mei 2016 werd een meerjarig traject opgezet, gevalideerd in een beheersovereenkomst 2017-2019 met de Vlaamse regering.

Een tweede mijlpaal was de opstart van een nieuwe systematiek voor het externe kwaliteitstoezicht. Voor de hogescholen en universiteiten startte in 2016 de eerste ronde instellingsreviews, waarbij de instelling een beoordeling laat uitvoeren van de manier waarop ze de regie voert over de kwaliteitsborging van haar opleidingen, conform de decreetwijziging van 10 juni 2015. In 2016 en de eerste helft van 2017 spaarden de instellingen en hun medewerkers geen moeite of tijd om deze opdracht tot een goed einde te brengen.

Wat internationalisering betreft werd *Brains on the Move* verder gezet. Ook gesprekken en overleg tussen de universiteiten en hogescholen werden in 2016 opgestart om de eigen governance inzake internationalisering voor het hoger onderwijs te vereenvoudigen, maar tevens te versterken.

Kortom, 2016 was een belangrijk scharnierjaar voor de VLUHR. We zullen de vruchten daarvan vanaf 2017 zeker kunnen plukken. Dank aan iedereen die daaraan meegewerkt heeft!

Willy Claes
voorzitter

Algemene Vergadering en Raad van Bestuur: samenstelling

Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering van de VLUHR bestaat uit alle leden, met name alle universiteiten verenigd in de VLIR vertegenwoordigd door hun rector, alle hogescholen verenigd in de VLHORA vertegenwoordigd door hun algemeen directeur en de associaties van universiteiten en hogescholen vertegenwoordigd door hun voorzitter. De vergadering is samengesteld:

- Pascale De Groote, AP Hogeschool
- Johan Veeckman, Arteveldehogeschool
- André Oosterlinck, Associatie Katholieke Universiteit Leuven
- Luc Vandenbossche, Associatie Universiteit Gent
- Robert Voorhamme, Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen
- Willy Claes, Associatie Universiteit-Hogescholen Limburg
- Luc Van de Velde, Erasmushogeschool Brussel
- Patrick Blondé, Hogere Zeevaartschool
- Bert Hoogewijs, Hogeschool Gent
- Lode De Geyter, Hogeschool West-Vlaanderen
- Mia Sas, Odisee
- Veerle Hendrickx, Karel de Grote-Hogeschool
- Joris Hindryckx, Katholieke Hogeschool VIVES Zuid
- Piet De Leersnyder, Katholieke Hogeschool VIVES Noord
- Toon Martens, UC Leuven
- Rik Torfs, Katholieke Universiteit Leuven
- Marleen Verlinden, LUCA School of Arts
- Machteld Verbruggen, Thomas More Mechelen - Antwerpen
- Els Van Weert, Thomas More Kempen
- Ben Lambrechts, Hogeschool PXL
- Marc Vandewalle, UC Limburg
- Caroline Gennez, Universitaire Associatie Brussel
- Herman Goethals, Universiteit Antwerpen
- Anne De Paepe, Universiteit Gent
- Luc De Schepper, Universiteit Hasselt
- Caroline Pauwels, Vrije Universiteit Brussel

Raad van Bestuur

De VLUHR wordt bestuurd door een Raad van Bestuur, bestaande uit tien leden. De Algemene Vergadering benoemt deze leden op voordracht van de VLHORA, de VLIR en de associatievoorzitters. VLHORA en VLIR dragen ieder vier (4) leden voor; de associatievoorzitters dragen twee (2) leden voor.

Voordracht vanuit de associatievoorzitters:

- Willy Claes, voorzitter associatie Universiteit-Hogescholen Limburg - voorzitter
- André Oosterlinck, voorzitter associatie KU Leuven

Voordracht vanuit de Vlaamse Hogescholenraad:

- Joris Hindryckx, algemeen directeur Katholieke Hogeschool VIVES
- Luc Van de Velde, algemeen directeur Erasmushogeschool Brussel
- Bert Hoogewijs, ondervoorzitter VLHORA, algemeen directeur Hogeschool Gent
- Johan Veeckman, algemeen directeur Arteveldehogeschool - ondervoorzitter

Voordracht vanuit de Vlaamse Interuniversitaire Raad:

- Caroline Pauwels, rector, Vrije Universiteit Brussel
- Anne De Paepe, rector, Universiteit Gent, secretaris
- Herman Van Goethem, rector, Universiteit Antwerpen
- Rik Torfs, rector, Katholieke Universiteit Leuven

Bestuurscomités: samenstelling

Bestuurscomité Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking

Het bestuurscomité internationalisering en ontwikkelingssamenwerking is samengesteld uit vertegenwoordigers van hogescholen, universiteiten en associaties en dit in de verhouding '5-4-3-2-2' (5 leden associatie K.U.Leuven, 4 leden associatie Universiteit Gent, 3 leden associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen, 2 leden voor universitaire associatie Brussel en 2 leden voor associatie Universiteit-Hogescholen Limburg).

Het Bestuurscomité Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking is inactief sinds 24 april 2014.

Bestuurscomité Kwaliteitszorg

- **Henning Dettleff**, Directeur Opleiding & Training, Bundesverband für Wohnen und Stadtentwicklung, Duitsland
- **Annette Geirnaert**, directeur Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg
- **Nik Heerens**, voormalig hoofd van Sparqs (Student Participation in Quality Scotland), onderzoeker aan the Combined Universities in Cornwall (CUC), PhD onderzoek aan the University of Exeter, United Kingdom (voorzitter)
- **Petter Aaslestad**, hoogleraar Literatuurwetenschap Trondheim Universiteit Noorwegen, voormalig voorzitter Noors Kwaliteitszorgagentschap (NOKUT), voorzitter Forskerforbundet Noorwegen
- **Martin Prchal**, voormalig directeur European Association of Conservatoires (AEC), adjunct-directeur Koninklijk Conservatorium Den Haag, Nederland
- **Frans van Steijn**, secretaris van het Rectoren College, Vereniging van Universiteiten (VSNU, Nederland) (ondervoorzitter)

Balans en resultatenrekening 2015

De balans en resultatenrekening 2015 werd afgesloten per december 2015 met een balanstotaal van € 1.916.956,51 en een positief jaarresultaat van € 313.148,55. Naar het oordeel van de revisor, mevrouw Marleen Mannekens van EY, geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de VLUHR, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Het jaarresultaat vloeit voort uit 4 deelbudgetten:

- Koepel: € 24.753,72
- Kwaliteitszorg alg. lijn: € 242.560,29
- ALC: € 44.741,97
- Flanders Knowledge Area: € 1.092,57

In de rekeningen 2014 en 2015 voor VLUHR hebben een aantal disruptieve factoren gespeeld. Met name de uitbouw van het VLUHR-statuuut voor het personeel in 2014 gevolgd door de afbouw van de opleidingsvisitaties in 2015 veroorzaken belangrijke afwijkingen ten aanzien van de meerjarenbegroting.

Uitgaande van de aldus in 2015 opgetekende overschotten werd nagedacht over een mogelijke vermindering van de opvragingen in 2016, met name voor kwaliteitszorg algemene lijn waar het overschot het grootst is. Een tweede schijf van de opvragingen gebeurt normaal in juli 2016 en bedraagt in totaal voor hogescholen en universiteiten 64.718 euro.

Deze opvraging werd niet uitgevoerd. Rekening houdend met de beperkte verschillen die dit veroorzaakt in de respectieve instellingen en binnen de VLUHR, werd niet overgegaan tot een begrotingsaanpassing 2016. De Algemene Vergadering gaf goedkeuring om de resterende saldi bij de opmaak van de begroting 2017 te verwerken.

De Algemene vergadering keurde finaal de balans- en resultatenrekening 2015 goed en gaf kwijting aan de bestuurders en de revisor.

Begroting 2017

De begroting 2017 werd gunstig geadviseerd door de Raad van Bestuur van 5 oktober 2017 en ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van 9 november 2016. In de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Kwaliteitszorg
- ALC
- Koepelactiviteiten

Kwaliteitszorg

Omwille van de opdrachtswijziging KZ werd de meerjarenbegroting 2013-2020 buiten beschouwing gelaten daar deze niet meer representatief is.

- Sinds 2016 wordt voor KZ gewerkt met de toepassing van het in mei 2015 door de Raad van VLUHR goedgekeurde scenario waarin met vier stafmedewerkers zowel de decretaal overblijvende taken als externe projecten worden uitgevoerd;
- De dienst KZ houdt als streefdoel aan om € 75.000/jaar aan middelen te genereren via projecten. Dit bleek realistisch in 2016 en wordt ook voor 2017 als haalbaar beschouwd.

- Ten gevolge van de voortdurende wijzigingen in de timing van verkorte visitaties en werkzaamheden voor de nieuwe opleidingen, projecten en externe opdrachten, is een meerjaren voorspelling voor de jaren 2018-2020 moeilijk.

Het verschil (€ 77.660) met betrekking tot de overblijvende personeels- en algemeen dekkende kosten zal in tegenstelling tot 2016 (€ 129.000) niet worden opgevraagd bij de instellingen, maar zal worden gedekt door het overschot van € 242.560 uit de jaarrekening 2015 algemene lijn KZ. In 2017 is dit verschil lager tegenover 2016 ten gevolge van een zwaardere visitatie-last.

ALC

De meerjarenbegroting van ALC (overheadsuitgaven) werd volledig herbekeken. Wij voorzien voor 2017 een besparing van 12% waardoor we een vermindering van de opvraging bij de instellingen kunnen realiseren (€ 618.900 ten opzichte van € 707.582 in de oorspronkelijke meerjarenbegroting).

De huurkost is begroot op een volledig jaar ondanks de huurvrije periode van negen maanden bij aanvang van de overeenkomst januari 2017. Het bedrag dat vrijkomt zal worden geïnvesteerd in het opfrissen van de kantoorruimte (vloerbekleding, sanitair, toegangsdeur, ...).

Koepel VLUHR

De uitgaven worden tot een strikt minimum beperkt dat samenhangt met de organisatie van de bestuursvergaderingen. De begroting wordt herleid naar € 3.000.

Einde huurceel Ravenstein en huisvesting vanaf 2017

De huidige huurceel van de huidige kantoren liep af eind december 2016. Om de markt op een professionele manier te verkennen en naar mogelijke alternatieven te zoeken, en om te onderhandelen met de huidige eigenaar werd de firma CBRE aangesteld. Verscheidene gebouwen werden door het management van VLIR en VLHORA bezocht. Op het einde van dit proces bleven twee mogelijkheden over:

- Nieuw huurcontract voor de huidige locatie (Ravensteingalerij)
- Betrekken van een nieuwe locatie in de onmiddellijke omgeving (Impératrice)

In het overzicht wordt de voorstellen van de huidige eigenaar Ravenstein en het gebouw Impératrice gegeven.

	voorstel Ravenstein	
	voordeel	kost
totale huur voor 9 jaar		2.903.082
voordeel in vorm van huurvrije periode (9mnd)	162.000	
herin staatstelling (0 maar raming 20.000)		20.000
factuur CBRE (10 % op voordeel)		16.200
verfraaiingswerken (vloerbekleding, verven)		100.000
totale kost over 9 jaar		2.877.282
	voorstel Impératrice	
	voordeel	kost
totale huur voor 9 jaar		2.868.233
voordeel in huurvrije periode (18 mnd)	310.533	
bijdrage inrichting	49.586	
inrichting (maximale raming)		375.840
herin staatstelling Ravenstein		88.425
herin staatstelling einde huur		78.300
totale kost over 9 jaar		3.050.679
verschil scenario Ravenstein tov impératrice over 9 jaar		173.397
verschil scenario Ravenstein tov impératrice per jaar		19.266
verschil scenario Ravenstein tov impératrice per maand		1.606

Hierbij moet mee in rekening genomen worden dat:

- het aantal vierkante meter en vergaderruimte beperkter is in Imperatrice, en onze core business veel vergaderingen vereist (min 135 vierkante meter);
- in Imperatrice de toegang eenvoudiger is en het onthaal bemand;
- de effectieve verhuiskost en nodige voorbereidingen niet volledig kunnen worden berekend.

De VLHORA en de VLIR hebben tijdens hun respectieve vergaderingen besloten een advies tot behoud van de huidige kantoren gegeven. Zij lieten noteren dat de mankementen aan de huidige locatie moeten gesignaleerd en verholpen worden (toegangsproblematiek, lekken in de keukenruimte).

De Algemene Vergadering besloot om de huidige locatie niet te verlaten en de nieuwe huurceel van 9 jaar te laten ingaan op 1/1/2017.

Gezamenlijke hoger onderwijsdossiers

Reprografie en auteursrecht

Net zoals vele andere instanties, worden hogescholen en universiteiten die gebruik willen maken van auteursrechtelijk beschermde werken in het kader van hun onderwijs- en wetenschappelijke activiteiten, geconfronteerd met auteursrechtelijke beperkingen en/of vergoedingen. Om de belangen van universiteiten en hogescholen in dit technisch juridisch dossier te verdedigen, sloot de VLUHR zich in 2013 aan bij het "Samenwerkingsverband Auteursrecht & Samenleving" (SA&S) om deze problematiek op te volgen.

Op het federale niveau heeft het kabinet van minister Kris Peeters werk gemaakt van een aanpassing van de Belgische regelgeving betreffende reprografie, naar aanleiding van een arrest van het Europese Hof van Justitie van 12 november 2015. Van de gelegenheid werd eveneens gebruik gemaakt om ook aanpassingen aan de uitzonderingen op het auteursrecht door te voeren, in het bijzonder de uitzonderingen ten behoeve van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Om er voor te zorgen dat de wensen van de onderwijssector werden gehoord zowel op het vlak van de draagwijdte van de uitzonderingen als de compensatievergoeding die hieraan zou gekoppeld worden, vond er frequent overleg plaats tussen VLUHR-vertegenwoordigers en/of Meester Deene en het kabinet van minister Peeters. Op de bestuursraad van VLUHR van 9 maart 2016 werd overigens beslist om samen met het Franstalige en Duitstalige hoger onderwijs een brief aan de verantwoordelijke vicepremier en minister van Consumentenzaken Kris Peeters, te richten met juridische argumenten. Deze tweetalige brief, opgesteld door advocaten Cruquenaire en Deene, werd een standpunt van het hele Belgische hoger onderwijs. Dit leidde onder meer tot een uitbreiding van de uitzondering voor onderwijs en wetenschap van reproductie van korte fragmenten naar reproductie van volledige werken.

Daarnaast schreef meester Deene een wetsvoorstel open access dat werd overhandigd aan de minister. De Minister heeft deze tekst aangepast en een ontwerp voor een uitzondering open access zal nog einde 2017 aan de Ministerraad ter goedkeuring worden voorgelegd. De hoop bestaat dus dat deze uitzondering in 2018 van kracht wordt.

Desondanks blijven er pijnpunten bestaan. Zo is er nog geen uitzondering voor de de activiteit van Text and Data Mining (TDM) in het kader van wetenschappelijk onderzoek (de Belgische Regering wacht hiervoor op Europese initiatieven). MOOC's vallen niet onder de uitzondering ten behoeve van het onderwijs aangezien dit geen "mededeling in een gesloten netwerk" betreft. Bladmuziek is uitgesloten uit de uitzondering voor reproductie van werken voor onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Tot slot dienen onderwijs- en wetenschappelijke instellingen nog altijd een vergoeding te betalen voor uitzonderingen ten behoeve van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. De bedragen en de wijze van inning werden gepubliceerd in een KB van 31 juli 2017 en zijn van kracht met ingang van 1 januari 2017. Reprobel werd mandaat gegeven om deze vergoeding te innen. Binnen SA&S worden deze pijnpunten verder opgevolgd.

Kwaliteitszorgbeleid: Voorbereiding instellingsreview plus

De hogescholen en universiteiten bespraken in 2016 de actuele discussies m.b.t. kwaliteitszorg die ook op het klankbordoverleg met NVAO waren geagendeerd.

Zo was de opstart van de decretale evaluatiegroep, die het herziene stelsel van kwaliteitszorg en accreditatie moet evalueren, een belangrijk onderwerp. Tijdens de voorbereidende gesprekken met de NVAO werden de bezorgdheden van de instellingen aangekaart, werden de evaluatievragen besproken en is voornamelijk ook gefocust op de vraag hoe interferenties tussen de decretale evaluatie en de lopende eerste ronde van instellingsreviews konden worden vermeden. De timing was hiervoor cruciaal. Vanuit de VLUHR is gevraagd om de evaluatie te concentreren in de periode na augustus 2017, als alle rapporten uit de eerste ronde instellingsreviews beschikbaar zijn. Het garanderen van de onafhankelijkheid en objectiviteit van de evaluatie was daarnaast eveneens een belangrijk element voor de VLUHR.

Naast de decretale evaluatiegroep werd ook het plan voor het uitbouwen van 'systeembrede analyses' bediscussieerd. De VLUHR benadrukte dat de hogescholen en universiteiten kunnen aangesproken worden om in een vrijwillige deelname goede praktijken over een bepaald onderwerp te delen, die vervolgens een horizontale analyse mogelijk maken. Ze waren echter geen vragende partij om dit decretaal te verankeren. Mits een voldoende meerwaarde wordt gecreëerd voor de deelnemende instellingen zullen zij vanzelf bereid zijn tot een deelname. Het kan evenwel niet de bedoeling zijn om, na de herziening van het stelsel die onder meer tot doel had de werklast en de financiële gevolgen voor de instellingen te verlagen, met systeembrede analyses opnieuw de tegenovergestelde richting in te slaan.

Oriëntering

Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits wil het studiekeuzeprocess van leerlingen in de overgang tussen het secundair en het hoger onderwijs versterken. In het licht van de gevoelde noodzaak om instrumenten te ontwikkelen die de huidige processen kunnen stroomlijnen en optimaliseren gaf zij in 2016 de opdracht tot de ontwikkeling van een nieuw exploratie-instrument: Columbus. Zoals de naam al aangeeft heeft het instrument een 'explorerende' finaliteit: bedoeling is de leerlingen inzicht te geven in hun studiekeuzeprocess en dit proces te versterken door hun interesses, vaardigheden en kunde in kaart te brengen. Na een eerste proefdraai in mei 2016 werd door het expertenteam van de deelnemende instellingen (UAntwerpen, UGent, KU Leuven en Arteveldehogeschool) verder gewerkt aan de ontwikkeling en validering van het instrument. De verdere verfijning is belangrijk aangezien alle secundaire scholen de kans zullen krijgen om met het instrument te werken en het te integreren in de schooleigen studiekeuzebegeleiding.

Om de continuïteit van de werking van het expertenteam te garanderen en de verdere ontwikkeling en implementatie van Columbus aldus te bestendigen stelde het kabinet in het najaar van 2016 voor een meerjarig traject op te zetten, onder de vorm van een beheersovereenkomst met de VLUHR voor de jaren 2017-2018-2019. Deze overeenkomst werd voorbereid en goedgekeurd in de context van de VLUHR. De tweede proefafname vond plaats in februari-maart 2017. In tegenstelling tot de eerste afname werd het instrument opengesteld voor alle secundaire scholen, op vrijwillige basis. 16.700 leerlingen uit 337 scholen legden in de tweede afname van februari-maart 2017 de proef af om hun studiekeuzeprocess naar het hoger onderwijs te versterken. Leerlingen van het laatste jaar secundair onderwijs ontvingen op bepaalde onderdelen individuele feedback.

Om deze reden was het op 1 juni 2017 tijd voor een terugblik, een stand van zaken en een blik op de toekomst: meer dan 200 deelnemers namen deel aan de studiedag 'Columbus uit de Startblokken' georganiseerd door de VLUHR en het Departement onderwijs. Het expertenteam verantwoordelijk voor de inhoudelijke ontwikkeling van Columbus deed hierbij voor een divers publiek van directies, leerkrachten en studiebegeleiders uit het secundair en hoger onderwijs de visie op en het beleidskader van het instrument uit de doeken.

De volgende afname van Columbus zal worden gelanceerd in het najaar van 2017 en zal opnieuw toegankelijk zijn voor alle scholen.

Learning outcomes

Krachtens het decreet op de kwalificatiestructuur van april 2009 (Codex HO, art. II.68, art. II.141) wordt van alle Bachelor- en Masteropleidingen in Vlaanderen verwacht dat ze hun profiel definiëren aan de hand van domeinspecifieke leerresultaten. De domeinspecifieke leerresultaten worden in consensus uitgewerkt door de instellingen die een bepaalde opleiding aanbieden en definiëren wat een afgestudeerde Bachelor en Master moet kennen en kunnen. Dieter Cortvriendt, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR, begeleidt dit proces. In 2016 werden een 80-tal projecten (terug) opgestart en onderstaande domeinspecifieke leerresultatenkaders door VLUHR vastgesteld. De doelstelling is dat tegen het einde van het academiejaar 2017-2018 alle initiële Bachelor- en Masteropleidingen over een gevalideerd DLR (NVAO) beschikken.

In 2016 werden volgende domeinspecifieke leerresultatenkaders door de VLUHR vastgesteld:

- BA architectuur
- MA architectuur
- BA ingenieur architectuur
- MA ingenieur architectuur
- BA interieurarchitectuur
- MA interieurarchitectuur
- BA creatieve therapie
- MA gezondheidsvoorlichting- en bevordering
- BA criminologische wetenschappen
- MA criminologische wetenschappen
- MA sociaal werk (en sociaal beleid)
- BA hotelmanagement
- BA tandheelkunde
- MA tandheelkunde

I&O-beleid

De VLUHR voert in 2016 verkennende discussies over de reorganisatie en herstructurering van de interne governance van zijn opdrachten inzake internationalisering en ontwikkelingssamenwerking. Standpunten, voorstellen en desiderata vanwege de universiteiten en hogescholen worden voorbereid binnen VLIR en VLHORA en afgetoetst op een voorzittersoverleg (VLIR-VLHORA-VLUHR) in de schoot van de VLUHR. Over de resultaten wordt teruggekoppeld naar de VLUHR Raad van Bestuur en de koepels. Een deelakkoord over de participatie van de hogescholen in de Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR UOS) wordt bereikt. De gesprekken over een geoptimaliseerde inrichting van de bredere bestuursstructuren zijn eind 2016 nog volop aan de gang.

Het VLUHR Bestuurscomité Internationalisering en Ontwikkelingssamenwerking wordt intussen niet samengeroepen voor overleg. De internationaliseringsprojecten geïnitieerd, opgevolgd en omkaderd door Flanders Knowledge Area vzw zijn samengevat in het Jaarverslag 2016: <http://www.flandersknowledgearea.be/nl/jaarverslagen/>.

Visitatieprocedure

Interne beroepsprocedure visitatierapporten

In de visitatieprocedure is voorzien dat de instellingen/opleidingen beroep kunnen aantekenen tegen hun opleidingsrapport(en) bij de tweede terugmelding. De interne beroepscommissie visitatierapporten behandelde in 2016 één beroep.

Samenstelling interne beroepscommissie in 2015:

Voorzitter

Effectief

- Paul Zoontjens, universitair hoofddocent en hoogleraar, Tilburg Law School, Department of Public Law, Jurisprudence and Legal History

Plaatsvervangend

- Pieter Huisman, bijzonder hoogleraar onderwijsrecht van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Leden bijzitters

Effectief

- Freddy De Wit, voormalige opleidingsvoorzitter Office management Hogeschool Gent (tot 1 oktober 2007)
- Rita Duchêne, voormalige directeur onderwijsverzorging VVKHO, lid van diverse visitatiecommissies VLHORA

Plaatsvervangend

- Chris Peels, voormalig directeur QANU, lid van de voormalige VLIR/VLHORA interne beroepscommissie
- Lieven Viaene, inspecteur-generaal, Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, Onderwijsinspectie

Secretaris

- Chris Peeters, voormalig externe secretaris visitatiecommissies VLHORA

Visitaties

In 2016 werden de rapporten van de volgende visitaties gepubliceerd:

- 5 januari 2016: Pedagogie van het jonge kind
- 27 januari 2016: Audiovisuele kunsten
- 28 januari 2016: Drama
- 2 februari 2016: IW Bachelor / IW Informatica
- 2 februari 2016: Vastgoed
- 16 februari 2016: Politieke wetenschappen
- 26 februari 2016: Master of Science in de internationale bedrijfseconomie en het bedrijfsbeleid / Master of Science in International Economics and Business Management KU Leuven (verkort)

- 29 februari 2016: Sociologie
- 31 maart 2016: Organisatie en Management UAntwerpen (verkort traject)
- 4 april 2016: Vroedkunde Katholieke Hogeschool Vives (verkort traject)
- 28 april 2016: Oncologische verpleegkunde
- 3 mei 2016: Space studies KU Leuven en UGent (verkort traject)
- 4 mei 2016: Stedenbouw en ruimtelijke planning UAntwerpen (verkort traject)
- 4 mei 2016: Stedenbouw en ruimtelijke planning KU Leuven (verkort traject)
- 4 mei 2016: Instituut voor Tropische geneeskunde
- 18 mei 2016: Toegepaste biologische wetenschappen
- 25 mei 2016: Schoolontwikkeling
- 26 mei 2016: Manama Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen
- 23 september 2016: Theoretical Chemistry and Computational Modelling
- 7 november 2016: Veiligheidswetenschappen

In 2016 liepen volgende visitaties:

- Visitatie Integrale veiligheid AP Hogeschool
- Visitatie Schoolontwikkeling Odisee
- Visitatie Energiemanagement AP Hogeschool
- Visitatie Bouw Katholieke Hogeschool Vives
- Visitatie Interdisciplinaire ouderenzorg Hogeschool PXL
- Visitatie Multimedia en communicatietechnologie Eramushogeschool Brussel
- Visitatie Gender en Diversiteit UGent i.s.m. KU Leuven, Universiteit Antwerpen, Vrije Universiteit Brussel
- Visitatie Flanders Business School
- Visitatie Specialistische geneeskunde KU Leuven, UAntwerpen, UGent (verkort traject)
- Visitatie Wijsbegeerte (verkort traject)

En werden volgende visitaties die in 2017 plaatsvinden, opgestart

- Visitatie Europa College
- Visitatie Biomedische wetenschappen Universiteit Hasselt (verkort traject)
- Visitatie Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid Brussel (verkort traject)
- Visitatie Lager onderwijs UC Leuven-Limburg (verkort traject)
- Visitatie Secundair onderwijs UC Leuven-Limburg (verkort traject)
- Visitatie Eerstelijnszorg UC Leuven-Limburg
- Visitatie Digital Humanities KU Leuven
- Visitatie Erasmus Mundus Sustainable Territorial Development KU Leuven
- Visitatie Journalistiek PXL (verkort traject)
- Visitatie Journalistiek Arteveldehogeschool (verkort traject)
- Visitatie Communicatiemanagement HoWest (verkort traject)
- Visitatie Kleuteronderwijs Hogeschool Gent (verkort traject)
- Visitatie Kleuteronderwijs Hogeschool PXL (verkort traject)
- Visitatie Kleuteronderwijs Karel de Grote-Hogeschool (verkort traject)
- Visitatie Secundair onderwijs Artesis Plantijn hogeschool (verkort traject)

Projecten

In 2016 liepen binnen VLUHR KZ volgende projecten:

- Project Hulpverlener-ambulanciers - *Uitwerken kwaliteitszorginstrument voor de opleiding hulpverleners-ambulanciers (Federale Overheid)*
- Project CVO Antwerpen - *Ondersteuning onderwijskundige zelfreflectie*
- Project CVO Step - *Ondersteuning onderwijskundige zelfreflectie*
- Project 'Bewaking van opleidingskwaliteit' Odisee - *Externe partner beoordelen van de kwaliteit van de initiële professionele bacheloropleidingen en bachelor-na-bachelor opleidingen*
- Project Antwerp Management School - *Coördinatie aanvullende beoordeling gerealiseerd eindniveau*
- Project Luca School of Arts - *Ondersteuning in de voorbereiding van de instellingsreview*
- Project Proef instellingsreview Karel de Grote-hogeschool - *secretaris proef review panel*
- Project Vlerick Business School - *Coördinatie aanvullende beoordeling gerealiseerd eindniveau*
- Project Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek - *Agro-ecologie in land- en tuinbouweducatie - Ondersteuning kwaliteitsonderzoek*

Juridisch geschil VLUHR/VUB: visitatie rechten en notariaat

In het najaar 2014 bezocht de door de VLUHR aangestelde visitatiecommissie Rechten-notariaat de Bachelor en Master in de Rechten en de Master in het Notariaat aan de Vlaamse universiteiten.

Op 15 september 2015 diende de Vrije Universiteit Brussel een beroep in bij de interne beroepscommissie van VLUHR naar aanleiding van de tweede terugmelding van het opleidingsrapport Bachelor en Master in de rechten en het opleidingsrapport Master in het notariaat.

Op 28 september 2015 diende de Vrije Universiteit Brussel via haar raadsheer beroep in bij het Departement Kanselarij en Bestuur Vlaamse Justitie en Regelgeving tegen een gedeeltelijke weigeringsbeslissing van de VLUHR d.d. 7 september 2015 en 18 september 2015 in verband met de openbaarmaking van alle stukken betreffende de visitaties van de opleidingen Bachelor en Master Rechten en Master Notariaat.

Op 28 oktober 2015 besloot de Beroepsinstantie van het Departement Kanselarij en Bestuur Vlaamse Justitie en Regelgeving dat het beroepschrift van de Vrije Universiteit Brussel tegen de weigeringsbeslissing van de VLUHR ontvankelijk en deels zonder voorwerp en deels ongegrond was.

Op 29 januari 2016 besloot de interne beroepscommissie visitatierapporten dat het beroep van de Vrije Universiteit Brussel ongegrond is.

Op 16 februari 2016 ontving de VLUHR vanwege de Vrije Universiteit Brussel een dagvaarding voor een kortgeding dat op 22 februari 2016 zou worden ingeleid. De Vrije Universiteit vordert "de VLUHR te verbieden om op enige wijze de visitatierapporten voor de opleidingen Bachelor en Master in de rechten en voor de opleiding Master na Master in het Notariaat bekend te maken tot wanneer de bodemrechter zich over de publicatie ervan bij definitieve eindbeslissing zal hebben uitgesproken, onder verbeurte van een dwangsom van 250.000 euro per miskennis en per dag van dit verbod."

Inmiddels is een raadsman voor VLUHR aangesteld. De raadsman bekwam dat de zaak in het kader van het kortgeding is uitgesteld naar 4 april 2016. Tot dan werd in geen geval overgegaan tot publicatie van het visitatierapport.

In de loop van april 2016 werden op initiatief van de voorzitter van de VLUHR een aantal contacten georganiseerd tussen de partijen betrokken bij het geschil en in aanwezigheid van hun respectieve raadsmanen.

Er werd gestreefd naar een consensus die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De VLUHR buiten gevaar houden m.b.t. het betalen van dwangsommen;

- De universiteiten de mogelijkheid bieden om voor de deadline van 31 mei 2016 hun aanvraag voor accreditatie bij NVAO in te dienen;
- De VUB in de mogelijkheid laten het geschil ten gronde uit te klaren zonder een precedent te creëren dat het stelsel ondermijnt en zijn aanvraag tot uitstel accreditatie bij NVAO in te dienen.

Een opening tot oplossing werd gevonden door de verplichting tot het openbaar maken van de rapporten te verschuiven van VLUHR naar de respectieve instellingen.

De VLUHR zou niet publiceren tot wanneer de bodemrechter zich heeft uitgesproken over de grond van het geschil; dit moet wel afgerond kunnen worden vooraleer VLUHR haar verslag moet opmaken voor het Vlaams Parlement (juli 2017).

De universiteiten die hun accreditatie wensen aan te vragen kunnen dit doen op basis van een bekendmaking van hun eigen visitatierapport op de respectieve websites van de universiteiten.

VUB kan op basis van het lopende geschil en de bodemprocedure uitstel aanvragen bij NVAO en de nodige stappen zetten om een nieuwe visitatie/hervisatie te laten uitvoeren. Deze werkwijze houdt een afwijking in van het interne KZ protocol waarin de aanvraag bij NVAO werd voorafgegaan door de publicatie van de visitatierapporten op de website van VLUHR KZ, incl. een vergelijkend deel.

In de schriftelijke procedure van 27 mei 2016 werd volgend voorstel van beslissing voorgelegd:

- de beslissing om in het geval van de visitatie Rechten - Notariaat af te wijken van de in het VLUHR-visitatieprotocol opgenomen bepaling hoofdstuk 4, punt 4.3.5 in verband met de publicatie van het eindrapport én van de ESG;
- de beslissing om het visitatierapport Rechten - Notariaat vooralsnog niet te publiceren op de webstek van de VLUHR;
- de vraag aan VLUHR KZ om aan respectievelijk de KU Leuven, de Universiteit Antwerpen, de Universiteit Gent en de Universiteit Hasselt hun door de visitatiecommissie Rechten - Notariaat definitief vastgelegde opleidingsrapport van respectievelijk de bachelor Rechten, de master Rechten en de master-na-master Notariaat te bezorgen.

Dit voorstel van beslissing werd aanvaard.

De Raad van Bestuur nam kennis van de positieve evolutie in dit dossier.

In het kader van het gentlemen's agreement tussen de VLUHR en de Vrije Universiteit Brussel heeft de Vrije Universiteit Brussel niet verder aangedrongen in de aanhangige procedure. Als gevolg daarvan heeft de Raad van State op 30 augustus 2016 het beroep verworpen.

Deze zaak is hiermee afgesloten.

Internationalisering & Ontwikkelingssamenwerking

Brains on the Move: financiering 2015 - 2016 / 2016 - 2017

Tijdens de vergadering van 13 januari 2016 neemt de raad van bestuur van de VLUHR kennis van:

1. Het ministerieel besluit ondertekend door de Vlaams minister van Onderwijs, Hilde Crevits, betreffende de toekenning van een subsidie aan de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR) voor het opzetten van acties in het kader van het actieplan mobiliteit 2013 *Brains on the Move* in de academiejaren 2015 - 2016 tot en met 2016 - 2017.

Het totaalbedrag van de financiering bedraagt: € 1.438.700,-. De verdeling is als volgt:

- organisatie internationale zomercampussen, academiejaar 2015-2016: 210.000,-
 - aanloopsubsidie voor het inrichten van gezamenlijke opleidingen, academiejaar 2016-2017: 30.000,-
 - mobiliteitsbeurzen: The Washington Center, academiejaar 2016-2017: 100.000,-
 - mobiliteitsbeurzen: generiek beurzenstelsel, academiejaar 2016-2017: 544.700,-
 - mobiliteitsbeurzen: Master Mind, academiejaar 2016-2017: 300.000,-
 - mobiliteitsbeurzen: prioritaire landen, academiejaar 2016-2017: 150.000,-
 - mobiliteitsbeurzen: ondervertegenwoordigde groepen ASEM-DUO, academiejaar 2016-2017: 4.000,-
 - beheer/administratie/opvolging van de verschillende acties: 100.000,-
2. Het ministerieel besluit ondertekend door de minister-president van de Vlaamse regering, Geert Bourgeois, betreffende de toekenning van een werkingssubsidie aan Flanders Knowledge Area, periode: 1 januari 2016 - 31 december 2016. Het totaalbedrag van de subsidie bedraagt: € 91.800,-.
De financiering zal aangewend worden voor de verdere uitbouw en realisatie van het project Research in Flanders en voor de coördinatie en ondersteuning van het academisch luik van de (economische) zendingen van de minister-president en de ministers van de Vlaamse regering.
 3. Het feit dat Flanders Knowledge Area vzw op 9 november 2015 een aanvraag indiende voor het bekomen van een werkingssubsidie van € 114.750,- bij de Vlaams minister van Onderwijs, Hilde Crevits.
De financiering betreft de recurrente middelen toegekend door het departement Onderwijs & Vorming. De gelden worden aangewend voor: algemene werkingskosten (kantoorcost); deelname aan internationale recruiterings- en netwerkbeurzen; continuering en uitbouw van de projecten Study in Flanders, Handboek Internationalisering, Handboek Internationalisering van het Curriculum, Handboek Studie en Stage in het Buitenland; ontwikkeling van PR-materiaal en onderhoud websites.

Brains on the Move: bilaterale akkoorden, financiering

In het Actieplan Mobiliteit *Brains on the Move* (VR, 6/9/2013) werd aangegeven dat het huidige stelsel van de bilaterale akkoorden binnen Onderwijs en Vorming, zou omgevormd worden. Hierbij zou gestreefd worden naar uniformisering, concentratie van de middelen, alsook naar een vernieuwde lijst van prioritaire landen.

In het Actieplan Mobiliteit was voorzien dat de activiteiten in het kader van de bilaterale samenwerking zouden worden ondersteund en beheerd door de VLUHR / Flanders Knowledge Area (analoog aan de andere mobiliteitsprogramma's). Vanaf 2016-2017 zal deze werking actief worden. Hiervoor worden extra middelen voorzien binnen de werking van de VLUHR / Flanders Knowledge Area zowel qua uitbetaling van beurzen, als qua werkingsmiddelen.

Naast het uitvoeren van de mobiliteit van studenten en staf binnen deze akkoorden, zijn ook nog enkele andere kleine activiteiten lopende in kader van jarenlange bilaterale samenwerking. Deze worden mede overgedragen aan de werking VLUHR / Flanders Knowledge Area met de nodige financiële middelen.

Concreet gaat het voor academiejaar 2016-2017 om volgende activiteiten:

- Beheer beurzen China / Vlaanderen voor studenten en docenten (2 studenten & 2 docenten).
- Uitbetaling werking APS-screening China (2 personen).
- Beheer en uitbetaling 3 leerstoelen USA (Breughel, Rubens, Van Dyck).
- Voordragen kandidaten mobiliteitsprogramma's andere buitenlandse overheden indien gevraagd (bv. Québec, Tsjechië, Slovakije, Bulgarije, ...). Dit gebeurt zonder Vlaamse financiering.

Het budget zal toegekend worden volgens de raming van de voorziene uitgaven voor academiejaar 2016-2017: € 85.000,-.

Voor de werking 2017-2018 zullen deze activiteiten reeds zoveel mogelijk worden ingepast in het globale MB aan de VLUHR inzake de uitvoering van de activiteiten van het actieplan mobiliteit dat zal worden opgemaakt in najaar 2016.

Tijdens de vergadering van 8 juni 2016 neemt de raad van bestuur kennis van de bijkomende middelen voor academiejaar 2016-2017.

Brains on the Move: eindverslagen

De VLUHR-raad van bestuur neemt tijdens de vergadering van 14 december 2016 kennis van de eindverslagen inzake financiering in het kader van het project *Brains on the Move*, m.n. het verslag m.b.t. het ministerieel besluit d.d. 20 december 2013 en het eindverslag m.b.t. het Besluit van de Vlaamse regering d.d. 5 december 2014.

Flanders Knowledge Area: jaarverslag en jaarrekening 2015

Tijdens de vergadering van 11 mei 2016 neemt de raad van bestuur VLUHR kennis van het Jaarverslag 2015 van Flanders Knowledge Area. Tijdens dezelfde vergadering neemt de raad van bestuur kennis van de jaarrekening 2015 van Flanders Knowledge Area.

Het Jaarverslag 2015 en de jaarrekening 2015 werden door de algemene vergadering van Flanders Knowledge Area goedgekeurd op 15 april 2016.

Flanders Knowledge Area: ontslag voorzitter algemene vergadering

Op 12 april 2016 nam dhr. Johan Vloet ontslag als voorzitter van de algemene vergadering en als lid van de raad van bestuur van Flanders Knowledge Area. Conform de statuten van Flanders Knowledge Area gaat het ontslag in na

verloop van een termijn van 15 kalenderdagen na datering van de brief, zijnde 27 april 2016. Tijdens de vergadering van 11 mei 2016 neemt de raad van bestuur VLUHR kennis van dat ontslag.
